

Les hores barcelonines de Maurice Chevalier

FA prop de quatre mesos que tot Barcelona i mig Catalunya fa cua per anar a veure un film de Maurice Chevalier. Ha estat un èxit fabulós, que marca una etapa excepcional en la història dels espectacles barcelonins. Aquest èxit té, a més a més, la particularitat d'èsser un fenomen local. Ni a París, ni a Londres, ni a Berlín, ni a Madrid, *La parada del amor* no ha tingut l'extraordinària acollida de Barcelona. A què cal atribuir-ho? Aneu a saber... La psicologia del públic té uns reconos perfectament misteriosos i fora en va que tractéssim de raonar per què els catalans s'han engrescat més que els londinencs, els parisencs i els berlinesos amb un determinat espectacle.

De totes maneres, ja que el públic barceloní ha fet el seu ídol de Maurice Chevalier, ho serà recordar la part de la història del gran artista que té relació amb la nostra ciutat.

1920. "Oh... la revue!"

Som en l'època triomfal del Principal Palace. Ferran Bayés està realitzant el miracle de convertir Barcelona en un dels grans centres del music-hall europeu. Totes les grans vedettes internacionals desfilen per l'escenari del Palace. Ha vingut Mayol, ha vingut la Mistinguett... Mayol ha tingut un bon èxit. El seu art, una punta llefiscós, però, ha deixat en la sala del Palace un regust equivoc. Pio Baroja, per exemple, veient Mayol, ha dit:

— *Ante un hombre así, un español se siente humillado y ofendido. Considerablemente exagerado. De totes maneres, Bayés entreveu la necessitat de portar un artista molt home i que agradi a les senyores.*

— Portue a Maurice Chevalier— li han dit.

Perfectament. És l'època que Chevalier s'apunta els grans èxits a París. És l'època del jaqué marró, dels pantalons a quadrets i del barret de copa. És un Chevalier de trenta-un anys, prim i afinat per les nits de Montmartre. Es presenta a Barcelona dintre el marc esplendorós de *Oh... la revue!* Gran èxit.

En aquella època — hivern del 1920-21 — cobra 800 ptes. cada dia.

Admirador de Pilar Alonso

Chevalier té, ha tingut i tindrà sempre, un gran amic a Barcelona: En Lluís Foyer. Es varen conèixer a França, durant la guerra, quan Chevalier havia tornat, presoner alliberat pels alemanys. Lluís Foyer fa els honors de la ciutat al seu amic: Tibidabo, Montserrat, salons de te, teatres, cabarets...

Chevalier té una curiositat sense límits. Li interessa tot, disfruta amb tot. En el ram dels teatres, però, ha «descobert» una artista que el té encisat: Pilar Alonso.

És la Pilar Alonso de l'època triomfal, a Eldorado: «Les Caramelles», «Baixant de la Font del Gat».

— És una artista fina, picant, intencionada — diu Chevalier—. Una cosa parisenca, amb regust de la Rambla.

Compra tots els discos, tots els papers de música amb cançons de la Pilar Alonso. Més tard, es farà enviar a París tot el repertori que vagi creant la extraordinària cobejadora.

...i de la Chelito

Des d'un punt de vista completament oposat, la segona admiració de Chevalier és la famosa Chelito. Cada nit, un cop acabat el seu número al Palace, Maurice es vesteix cuita corrents i se'n va cap al Lyon d'Or on la Chelito fa les seves exhibicions.

— *Tout ça, c'est un peu fort, mais, enfin, c'est exquis...*

La darrera vegada que Chevalier va treballar a Barcelona, el fotògraf Casas va poder «agafar-lo» en plena representació, al Teatre Nou. Aquí el tenim en una de les seves poses més característiques

El Maurice Chevalier d'Hollywood, amb el somriure standarditzat, que el cinema sonor ha fet triomfar per tot el món

Chevalier no s'oblida pas fàcilment de la Chelito. Encara avui, quan escriu algú de Barcelona no s'oblida

da pas de demanar notícies — unes notícies lleugerament grivoises — de la seva antiga admiradora.

1923. Eldorado

Segona aparició de Chevalier a Barcelona. Trenta-quatre anys. Ple èxit a París. Mil pessetes diàries.

Treballa a Eldorado. Ja és el Chevalier de smoking i del barret de palla. Acollida corrents. El bo i millor de la nostra societat ha «copat» literalment Eldorado. Chevalier diu que el troba tan bé com a París. Aquí es referma — això ja en parlarem més endavant — la seva admiració per Barcelona.

1927. "Charivari"

A trenta-vuit anys, Chevalier està en el pic de la seva glòria. És en qualitat de *super-vedette* internacional que al mes de novembre desembarca al Teatre Nou, on ha de treballar dos dies dintre la revista «Charivari». Dues mil pessetes diàries. Ja no és aquell Chevalier afinat

les nits de Montmartre, que saltava de wiski en wiski i que cada matinada veia néixer el dia entre les branques dels arbres de la Rambla. És un home cepat, de tipus atlètic. Res d'alcohol. Res de fer la *bombe*. Cada nit, en sortir del teatre, un sandwich a la Granja Royal i cap al Ritz, on l'espera la seva esposa, Yvonne Vallée, l'antiga *parienaire*, amb la qual s'ha casat recentment.

Chevalier està una mica espantat de treballar al Teatre Nou. La nit del debut, ha sentit tres xiulets, que han sortit de l'últim pis. Tres xiulets, encara que hagin anat embolcallats amb unes grans ovacions, han bastat perquè Maurice entri al seu camerino amb les llàgrimes als ulls.

— És massa gran aquest teatre — diu —. No hi ha manera de dominar el públic.

Com ho arreglarem? Escriptura el programa. En la primera funció va cantar deu cançons. Els dies següents només en cantarà tres: *Un petit mouvement*, *Valentine* i *Ditez-moi une mère*.

— Així no hi haurà manera que el públic es fadigui.

Cal amansir el públic. Cal evitar, de totes passades, que els tres xiulets es tornin a sentir. Hom reparteix uns prospectes amb la traducció dels cuplets. És el mateix Chevalier el que escriu els borradors. Per un moment, els seus sentiments de *super-vedette* es revolten.

— Mai hauria cregut que fos capaç d'ajupir-me tant — diu.

De totes maneres, la seva actuació al Nou resultà un gran èxit. Precisament aquells dies hi ha a Barcelona el Circ Krone, que ha buidat tots els teatres. Només el Nou s'ha aguantat. Hi ha una nòmina de més de sis mil pessetes diàries, i encara s'han guanyat dimers. Chevalier ha fet el miracle.

Chevalier i Samitier

Un dia, Samitier va a trobar Josep Maria de Sagarra.

Maurice Chevalier amb la seva esposa, Yvonne Vallée el dia del seu casament, el 10 d'octubre de 1927. A sota, la participació del cèlebre matrimoni

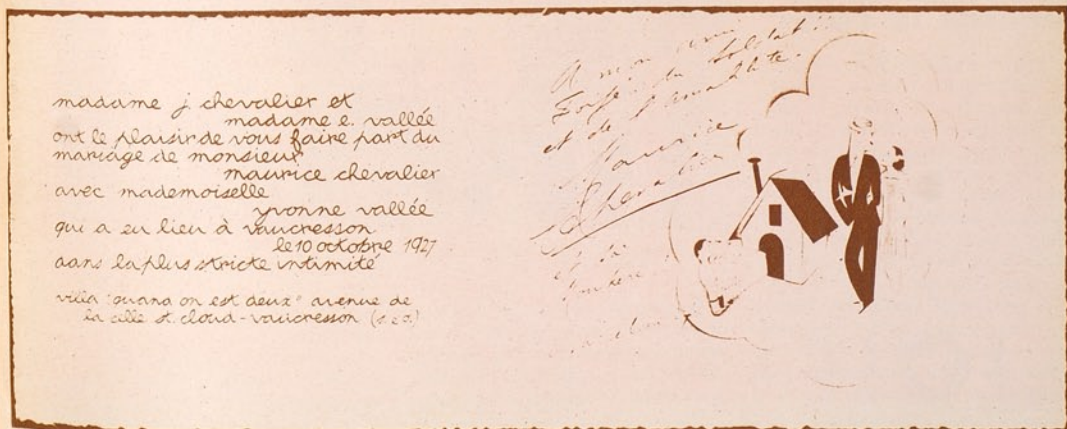

Una altra actitud de Chevalier, treballant al Teatre Nou

— Tinc moltes ganes de conèixer Chevalier — li diu —. Me l'hauries de presentar.

Es fan molt amics. Samitier es desviu per obsequiar-lo. Li posa el cotxe a la seva disposició. L'acompanya a tot arreu.

Un diumenge, anem tots plegats al camp de les Corts. Juguen el *Barcelona* i el *Badalona*. Samitier estava lesionat, però volia jugar de totes passades per atenció al seu amic. Chevalier el va dissuadir. Va ésser un matx bastant entretingut.

gut. Ivonne Vallée, plena de nervis, es va passar la tarda fent uns petits esgarips. Recordo, per cert, que En Piera va jugar divinament. Chevalier, que és molt entès en coses d'esport, va restar-ne admirat. Recordo que va dir:

— És el millor jugador de fútbol que he vist mai.

D'aleshores ençà, quan En Samitier ha anat a París sempre ha estat l'hoste del gran Maurice. La seva amistat continua encara.

Chevalier deia:

— És un xicot extraordinàriament simpàtic. M'agrada, sobretot, per que és tan ingènu...

Barcelona...

Hem llegit una carta que Chevalier ha enviat recentment a un seu amic de Barcelona. Es veu que s'ha assabentat de l'èxit

una apreciació massa personal, però ens fa l'efecte que aquests banys organitzats d'esquena al confort, més que una impressió de netedat ens donen una sensació de brutícia.

La senyora de la silueta té cura de posar les coses al seu lloc. Amb el seu elegant païama de platja i amb la seva actitud gentilment desafiadora, ens porta l'aroma de les grans platges mundanes.

A dalt: Uns banys públics al Marroc francès. A baix: Una piscina improvisada en un carrer de Nova York. A la silueta: Un dels més recents models de palama de platja.

enorme que el seu darrer film ha obtingut aquí, perquè en parla amb els següents termes:

«Amb la seva gentilíssima acollida per *The love parade* — diu — els barcelonins han correspost sense pensar-s'ho, a la gran estimació que sempre he tingut per la vostra bella ciutat. Aquest èxit, creiu-me, pel fet de venir de Barcelona, em fa molt més content del que us pogueu imaginar.»

Moltes gràcies per la part que ens toca.

JOSEP MARIA PLANES

La lluita contra la calor

Amb una mica de bona voluntat, el llegidor podrà veure en aquestes tres fotografies, el símbol de la lluita contra la calor. A dalt, ens trobem amb uns moros que treuen tot el partit possible d'una poc honorable piscina. Evidentment, no es tracta de cap Lido ni de cap Deauville, però, Déu n'hi dól, és a dir, Alà n'hi dól, deuen pensar els desarrapats banyistes.

A baix, veiem una animada escena de carrer, a Nova York. La quitxalla i fins els grans participen amb un singular entusiasme el poc còmode bany improvisat. No sabem ben bé si és

Si consideréssim decent de poder treure una conclusió moral i filosòfica d'aquestes ratlles, podríem dir que fins en aquelles activitats on, teòricament, la igualtat sembla indis-

cutible, com per exemple el bany, també hi han classes.

La societat ha trobat la manera de marcar les diferències fins entre la gent despullada.